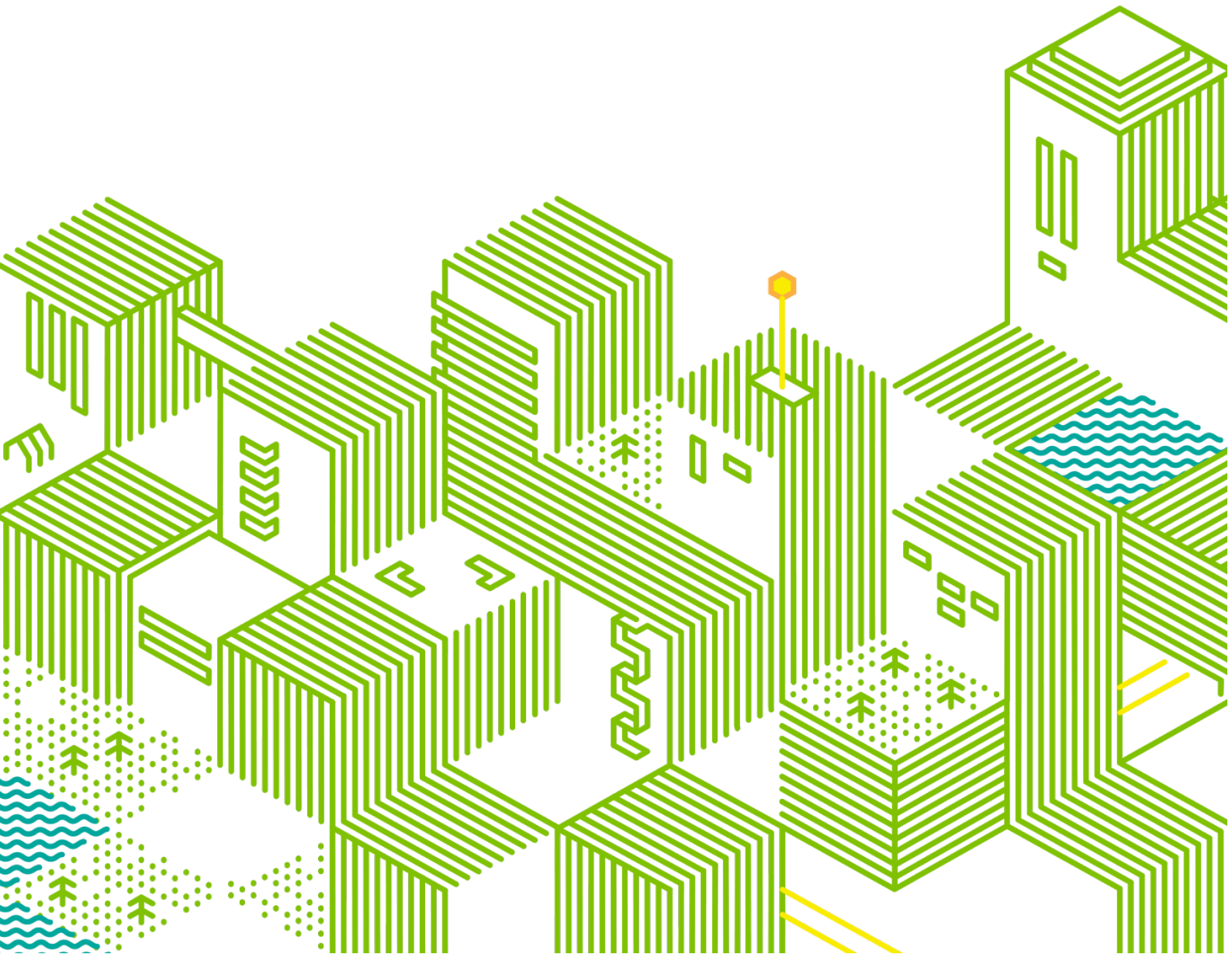

Nekala, Iidesjärven perhepuiston asemakaavan nro 8725 linnustoseselvitys 2018

Donna ID -numero: 2 068 814

FM biologi Aappo Luukkonen 2.10.2018

Sisällys

1	Johdanto	2
2	Aineisto ja menetelmät	2
3	Linnustoselvityksen tulokset ja johtopäätökset	2
4	Lähdeluettelo.....	8

2.10.2018

1 Johdanto

Tehtävänä oli laatia Tampereen Nekalan perhepuiston asemakaavaa varten linnustoselvitys. Työn tilaajana oli Tampereen kaupunki ja työn yhteyshenkilönä on toiminut Antonia Sucksdorff-Selkämä.

2 Aineisto ja menetelmät

Linnustoselvityksen tekemisestä vastasi FM biologi Aappo Luukkonen Sitowise Oy:stä. Pesimälinnustoselvitys tehtiin maalintujen kartoituslaskennasta annettuja ohjeita (Koskimies & Väisänen 1986) soveltaen 2 laskentakierroksen laskentana kesäkuussa 2018 (10.6.2018 klo 3:30 – 7:30, +15°C, tyyni ja 11.6.2018 klo 6:00 – 10:00, +13°C, aurinkoista, tuuli 3 – 5 m/s). Lisäksi tehtiin yksi yölaulajakartoitus (10.6.2018, klo 2 – 3:30, +15°C, tyyni). Laskentakierroksilla kuljettiin laskenta-alueet läpi noin 50 – 100 metrin välein hitaasti ja laulavia tai varoittavia lintuja kuunnellen aamuyön ja aamupäivän välisenä aikana.

Yhden pesimäkauden selvitys kuvaa sen hetkistä tilannetta ja vuosien välillä on vaihtelua. Tästä syystä pesimälinnustollisesti arvokkaat alueet rajattiin sekä havaittujen lajien, että biotoopin potentiaalisuuden perusteella. Lajiston osalta keskityttiin valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisiin (CR, EN, VU) ja silmällä pidettäviin lajeihin (NT) sekä lintudirektiivin liitteen I lajeihin (DIR). Pesimähavainnoiksi tulkittiin kaikki paikallisena sopivassa biotoopissa olleet yksilöt.

3 Linnustoselvityksen tulokset ja johtopäätökset

Selvitysalueen linnusto on todella monipuolinen kulttuurimaiseman ja lintukosteikon sekoitus. Kaikkiaan alueella havaittiin 42 lintulajia ja parimääräarvio on noin 250 – 300 paria. Sekä laji- että parimäärät ovat huomattavan korkeita suhteellisen pienelle alueelle (42 ha). Selvitysalueen lidesjärvelle ulottuva osa sekä rantavyöhyke on linnustonsa puolesta osa maakunnallisesti merkittävä kohdetta. Erityisesti uhanalaiset naurulokki, haapana, nokikana ja pajusirkku ovat alueellisesti runsaslukuisina edustettuina pesimälajistossa.

Alueen kaavoituksessa tulisi huomioida erityisesti lidesjärvi ja sen rantavyöhykkeen luonnontilaisimmat kohdat linnuston osalta (Kuva 3). Nykyinen virkistysreitistö kulkee pääosin siten, ettei reitistöllä liikkuvat ihmiset aiheuta järven rannoilla pesivälle lintulajistolle häiriötä suojaavan kasvillisuuden johdosta. Rantavyöhykkeen kasvillisuus tulisi pitää nykyisellään vähintään linnustollisesti arvokkaaksi rajatulla alueella (Kuva 3), jotta mahdollisesti lisääntyvä ihmistoiminta ei aiheuttaisi merkittäviä häiriövaikutuksia järven linnustolle. Niin ikään mahdollisesti suunniteltavien uusien virkistysreittien suunnittelussa tulisi huomioida häiriövaikutusten minimoiminen. Suositeltavaa olisi myös jättää metsäiset osat koko selvitysalueella nykyiselleen aluskasvillisuuden, lahopuiden ja puuston osalta.

Selvitysalue on mosaiikkimaista biotooppia, jossa on luonnontilaista lehtipuumetsää ja puistomaisia alueita sekä ruderaattia ja kasvimaapalstoja joilla elelee monipuolinen varpuslintulajisto yölaulajineen. lidesjärven selvitysalueen sisään jäävillä ranta-alueilla on paljon rehevää, lintukosteikko- maista rantaa ja sen myötä tyypillisiä lintukosteikkojen pesimälajeja. Selvitysalueen metsissä on

2.10.2018

runsas aluskasvillisuus ja runsaasti lahoppua ja alueelta löytyikin pikkutikan pesäkolo. lidesjärvi sijaitsee tiiviin taajamarakenteen keskellä, eikä vastaavanlaista kosteikkoelinympäristöä ole lähisellulla.

Uhanalaisia (VU, EN) lintulajeja (Tiainen ym. 2015) havaittiin kaikkiaan seitsemän, silmälläpidettäviä (NT) kaksi ja EU:n lintudirektiivin liitteen I mukaisia (DIR) lajeja kaksi (Taulukko 1). Suojelullisesti huomionarvoisimmat lintulajit havaittiin pääsääntöisesti lidesjärvellä tai sen rantavyöhykkeellä (Kuva 1).

lidesjärvi on MAALI -alue (Pirkanmaan Lintutieteellinen Yhdistys ry 2014) sekä lintuvesiensuojeluohjelman kohde (Tampereen kaupunki 2013). MAALI -hankkeen loppuraportissa todetaan lidesjärvestä, että "... lidesjärvi on ympäristön rakentamisesta huolimatta rantoineen monille linnuille edelleen merkittävä kerääntymä- ja pesimisaikka. lidesjärvi on hyvin runsastuottoinen järvi jonka rehevyyttä ihmisen toimet ovat entisestään lisänneet. Järven keskisyvyys on vain vähän toista metriä. Järven pituus on vajaa kolme kilometriä ja leveimmillään puoli kilometriä. Ennen Hervannan valtavyöhykän valmistumista 1970luvulla lidesjärvi oli yksi Suomen merkittävimpiä lintujärviä. lidesjärven rannoilla on luhtaa ja ruovikkoa, mutta pohjoisrannat ovat osin kovia ja lähteisiä. Harmaaleppävaltaiset rantametsät ovat kosteita ja niissä on korven ja lehdon piirteitä. MAALI- alueen koko on 99 ha.

Levähtäjinä järvellä on tavattu keväällä enimmillään 170 tukkasotkaa ja 300 liroa sekä syksyllä 18 jouhisorsaa ja 15 lapasorsaa.

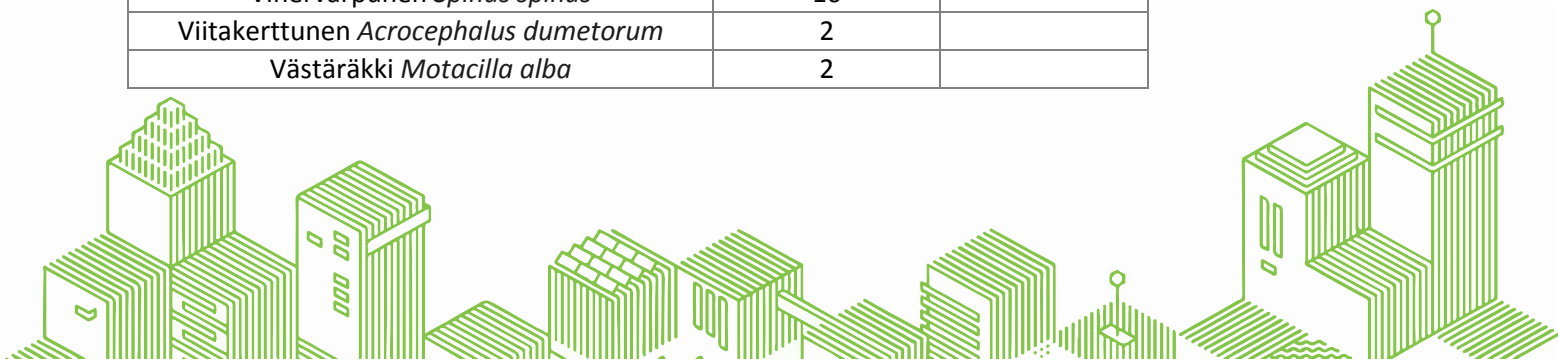
Merkittäviin pesimälajeihin kuuluu: silkkiuikku 9, sinisorsa 25, lapasorsa 2, haapana 1, heinätavi 0-1, punasotka 2, naurulokki 85-455, luhtakana 1, luhtahuitti 2, nokikana 13, rytikerttunen 3, ruokokerttunen 45. Lisäksi taivaanvuohi 2 ja liejukana 1-2.

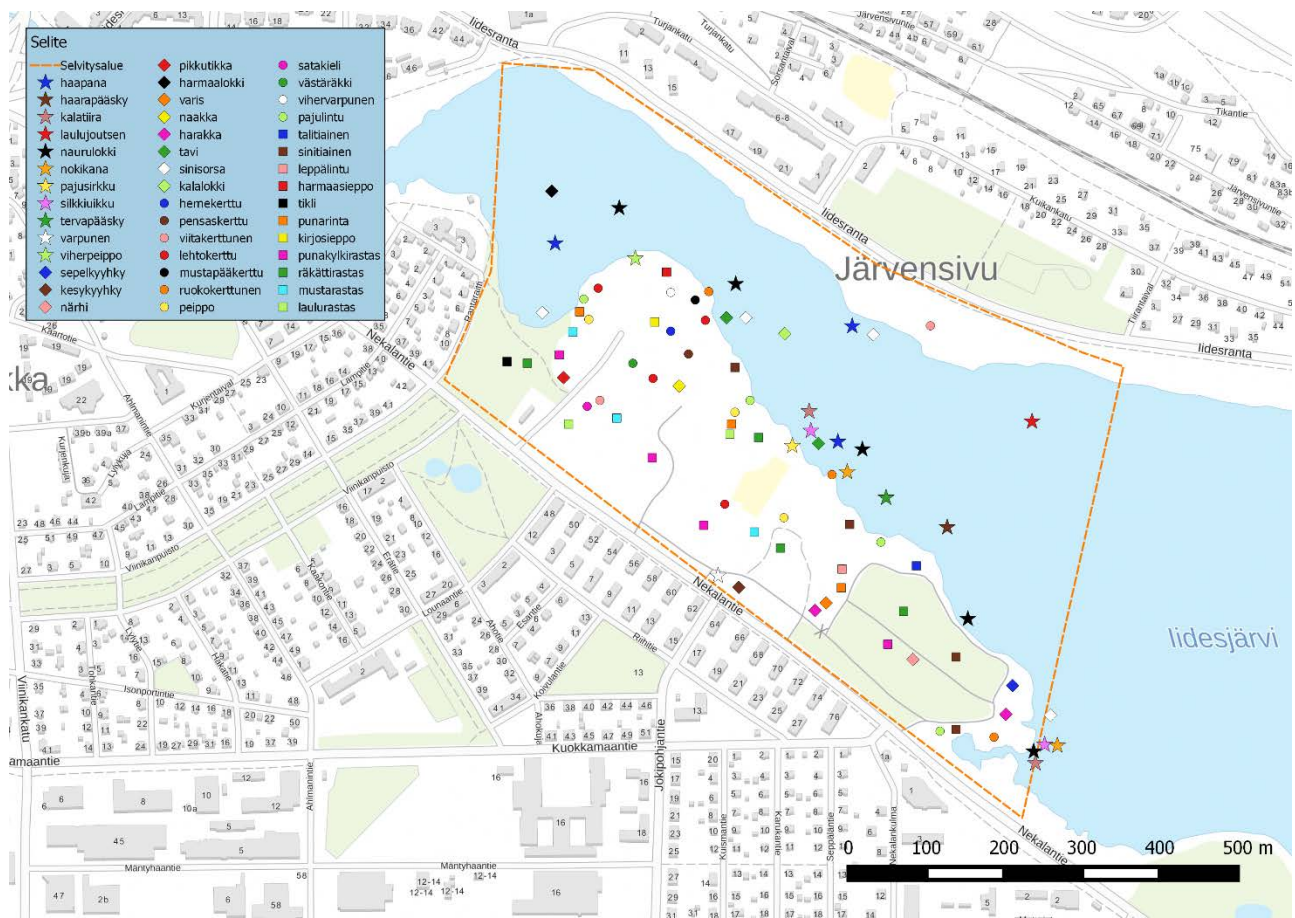
2.10.2018

Taulukko 1. Pesimälinnustoselvityksessä pesiväksi tulkitut lintulajit

Laji	Parimääräarvio	Suojelustatus
Haapana <i>Anas penelope</i>	20	VU
Haarapääsky <i>Hirundo rustica</i>	10	NT
Harakka <i>Pica pica</i>	2	
Harmaalokki <i>Larus argentatus</i>	2	
Harmaasieppo <i>Muscicapa striata</i>	1	
Hernekerttu <i>Sylvia curruca</i>	5	
Kalalokki <i>Larus canus</i>	5	
Kalatiira <i>Sterna hirundo</i>	10	DIR
Kirjosieppo <i>Ficedula hypoleuca</i>	5	
Laulujoutsen <i>Cygnus cygnus</i>	1	DIR
Laulurastas <i>Turdus philomelos</i>	10	
Lehtokerttu <i>Sylvia borin</i>	10	
Leppälintu <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	1	
Mustapäkärttu <i>Sylvia atricapilla</i>	5	
Mustarastas <i>Turdus merula</i>	5	
Naakka <i>Corvus monedula</i>	1	
Naurulokki <i>Chroicocephalus ridibundus</i>	20	VU
Nokikana <i>Fulica atra</i>	5	EN
Närhi <i>Garrulus glandarius</i>	1	
Pajulintu <i>Phylloscopus trochilus</i>	20	
Pajusirkku <i>Emberiza schoeniculus</i>	5	VU
Peippo <i>Fringilla coelebs</i>	20	
Pensaskerttu <i>Sylvia communis</i>	5	
Pikkutikka <i>Dryobates minor</i>	1	
Punakylkirastas <i>Turdus iliacus</i>	15	
Punarinta <i>Erithacus rubecula</i>	10	
Ruokokerttunen <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	5	
Räkättirastas <i>Turdus pilaris</i>	20	
Satakieli <i>Luscinia luscinia</i>	2	
Silkkuiikku <i>Podiceps cristatus</i>	5	NT
Sinisorsa <i>Anas platyrhynchos</i>	20	
Sinitiaainen <i>Cyanistes caeruleus</i>	10	
Talitiaainen <i>Parus major</i>	5	
Tavi <i>Anas crecca</i>	10	
Tervapääsky <i>Apus apus</i>	10	VU
Tikli <i>Carduelis carduelis</i>	1	
Varis <i>Corvus cornix</i>	1	
Varpunen <i>Passer domesticus</i>	1	VU
Viherpeippo <i>Chloris chloris</i>	5	VU
Vihervarpunen <i>Spinus spinus</i>	10	
Viitakerttunen <i>Acrocephalus dumetorum</i>	2	
Västaräkki <i>Motacilla alba</i>	2	

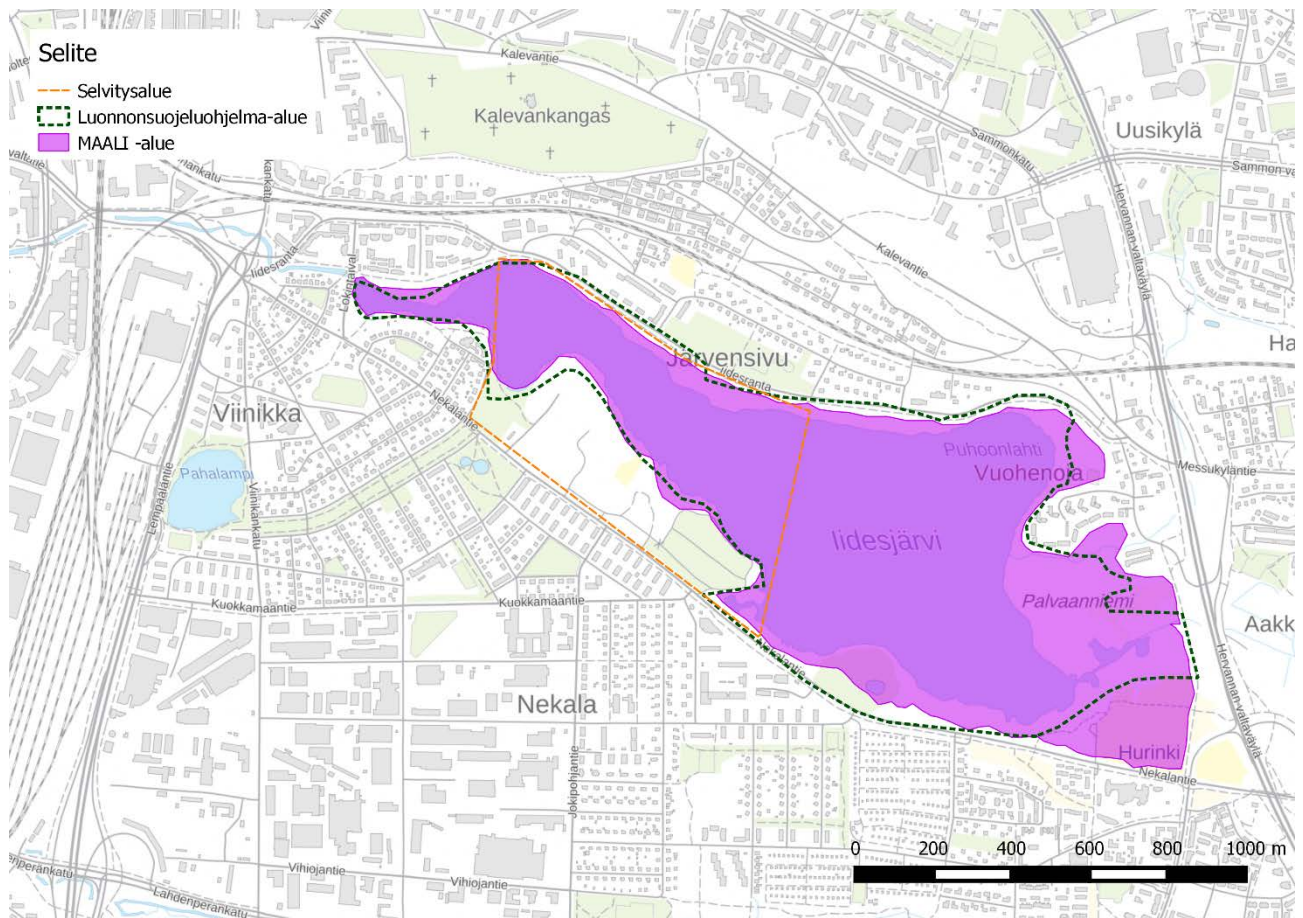

2.10.2018

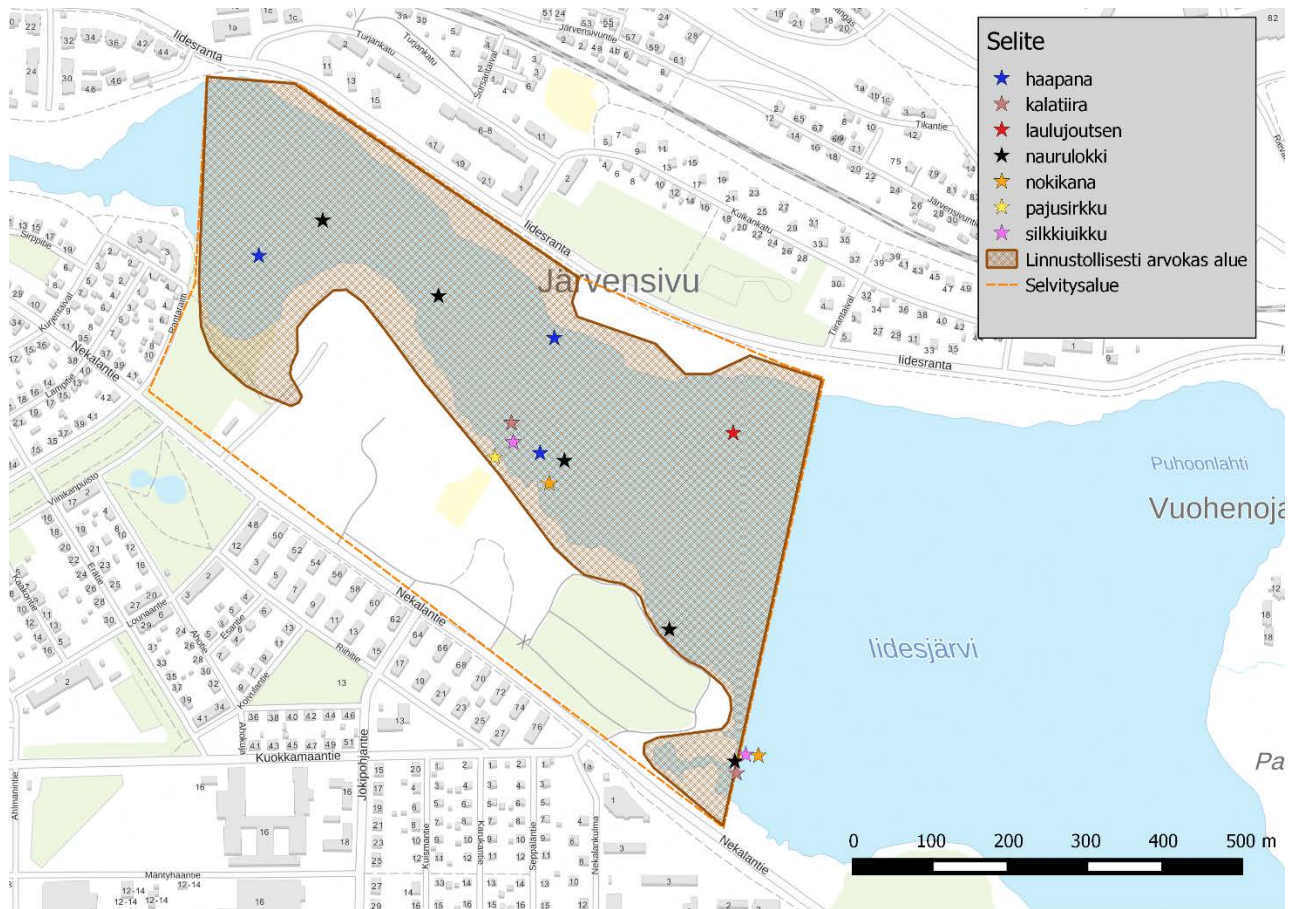
Kuva 1 Linnustokartoitusalue ja pesiviksi tulkitut lintulajit. Huomionarvoisimmat lajit tähtisymboleilla.

Kuva 2 Selvitysalue sekä alueen luonnonsuojelun kannalta merkittävät aluerajaukset.

Kuva 3 Selvitysalueen linnustollisesti arvokas alue ja siellä havaitut keskeiset suojellisesti merkittävät lajit.

4 Lähdeluettelo

Koskimies, P. & Väisänen, R. 1986: Linnustoseurannan havainnointiohjeet. Helsingin yliopiston eläinmuseo.

Pirkanmaan Lintutieteellinen Yhdistys ry 2014: Pirkanmaan tärkeät lintualueet – Loppuraportti MAALI-hankkeesta.

Tampereen kaupunki 2013: Tampereen kaupungin luonnonsuojeluohjelma 2012 – 2020, Ympäristönsuojelun julkaisuja 1/2013.

Pekka Rintamäki 2016: Tampereen lidesjärven linnustaselvitys 2016. Tampereen kaupunki Kaupunkiympäristön kehittäminen/ Ympäristönsuojeluyksikkö

Pekka Rintamäki 2013: Tampereen lidesjärven rantametsiköiden ja pensaikkojen linnusto 2013. Tampereen kaupunki/ympäristönsuojeluyksikkö.

